

Co přinesl rok 2024

Co přinesl rok 2024

Jako každoročně začátkem ledna sedím u notebooku a přemýšlím, jaký ten minulý rok vlastně byl. Nic moc, chce se mi napsat. Tak ještě to nic moc hodit na papír, a uvidíme.

Zima byla mimořádně mizerná, teplá a bez sněhu. Na běžkách jsme stáli jen asi 3x, o to víc jsme se těšili na čtyřdenní pobyt na Paprsku v Jeseníkách, vyhlášeném upravovanými stopami. Byl to vánoční dárek od našich dětí. Už výjezd nahoru s povinnými (a velmi potřebnými) sněhovými řetězy byl adrenalinovým zážitkem. Jízda do kopce v ledových kolejkách, kolem hluboký sníh, proti nám auto bez řetězů, zato se zoufale gestikulujícím řidičem, ať rychle uhneme. Ruda se ze závěje naštěstí vyhrabal, volat traktor jsme tedy nemuseli. Bohužel obleva, všude kolem chaty ledová plocha, běžky jsme ani z auta nevytáhovali.

Chata skvělá, pokoj i jídlo super. Místo lyží jsme vymysleli pěší vycházku na Dalimilovu rozhlednu.

Další den jsem šla na výlet na Smrk jen já, Rudovi bylo zle od žaludku a musel se zdržovat velmi blízko WC. Na večeri zbylo z ubytovaných jen pár hostů, mně začalo být hodně špatně v noci a ráno bylo jasné, že musíme stejně jako ostatní domů, infekce či co to bylo, chatu úplně vyprázdnila. Škoda.

A v únoru ještě jedna víkendová akce, opět v Jeseníkách, s ubytováním v Koutech nad Desnou. Byl to dárek od dětí z Místku pro nás a Hrabalovy. Byli jsme společně na Třech kamenech a kopci Ucháč.

Večer jsme uspořádali turnaj v bowlingu a v neděli se vydařil výlet za sluníčka z Červenohorského sedla směrem na Švýcarsku. Moc příjemné, děkujeme!

Začátkem března jsem zorganizovala dvoudenní výlet na zasněžené vrchy Malé Fatry. Jeli jsme ve třech – Jirka, já a Venda Kovařík. Lanovka na Snilovské sedlo nám ulehčila začátek túry. Před opuštěním horní stanice jsme se přioblékli a nazuli nesmeky, venku se totiž ženili čerti. Vyšli jsme na Velký Kriváň a pak dál po hřebeni a místy i mimo něj (to když jsme se trochu zamotali v mlze) na Malý Kriváň.

Bohužel jsme od vrcholového obelisku nic neviděli a vítr nás profukoval i přes několik vrstev termoprádla. Zpátky na chatu pod Chlebom jsme docela spěchali, no já šla pomaleji, Venda už měl před sebou polévku, když jsme s Jirkou došli.

Druhý den od rána azuro, počasí nám vynahradilo včerejší nevlídnou zimu. Společně jsme vystoupali přímo od chaty na Chleb, tady hoši přidali do kroku a měli v úmyslu dojít na Stoh. Já si procházku po hřebenu na Poludňový grůň ve sluníčku užívala, včetně nádherných rozhledů. Sešli jsme se zase na Chlebu, kluci Stoh sice nestihli, ale proběhli se výživně. Po kávičce v bufetu na horní stanici jsme nelitovali eura za lanovku, tedy já určitě ne. Fakt dobrá akce.

Začátkem dubna měl Ruda kontrolu na ortopedii v Přerově. Poslední dobou dost kulhal a pravá kyčle, operovaná před 11 lety, ho už hodně bolela. Primář se podíval na rentgen, řekl, že endoprotéza je uvolněná, je to život ohrožující stav a tudíž je okamžitě nutná reoperace. Ta úspěšně proběhla 15.dubna, a za 10 dní ho „z lůžka na lůžko“ odvezli sanitkou na rehabilitaci do Jevíčka.

Ruda sice toužil po osvědčených lázních Klimkovice, ale Jevíčko se co do rehabilitování i nádherného parku a okolí ukázalo jako naprosto rovnocenné.

Ruda doma chodil ještě pár týdnů s berlemi. Ty ale spolehlivě nahradily trekové hole a naše procházky se časem prodlužovaly, až jsme zvládali klasické výlety na nižší vysílací kopce. Další pokrok byl, když Ruda začal jezdit na kole, to už se nám rádius zvětšil skoro do normálu. Takže ortopedie Přerov – palec nahoru!

Koncem dubna, když Ruda byl ještě v Jevíčku, jsme s Jirkou odjeli podruhé na dva dny na blízkou Malou Fatru. Bohužel lanovka už měla mezisezonu a nejezdila. Vystoupali jsme tedy po oblíbeném hřebenu přes Baraniarky, Žitné a sedlo Bublén až na Velký Kriváň. Což je z parkoviště ve výšce 600 m do nadmořské výšky 1709 m docela slušný výkon.

Počasí slunečné, teplo, kraťasy a tričko, někteří exhibicionisté i nahoře bez. Hlavní hřeben byl ještě částečně zasněžený, lidí málo a výhledy na všechny strany bezchybné. Na chatě pod Chlebom se turisté už zahustili, bude 1.máj a to už jsou na horách i pracující, ne jen studenti a senioři. Ale kapacita nádherně opravené chaty stačila, vyspali jsme se skvěle.

Druhý den jsme přešli přes Steny a Hromové na Poludňový Grúň a odsud už dolů po nových serpentínách (jsou o něco méně blátivé než původní neupravený svah) na Grúň. Žízeň veliká, dali jsme si oblíbený birell, teploměr na chatě ukazoval 27 Celsiů! Pak ještě do údolí k autu, a než jsme vyjeli, vymáchali jsme si unavené nohy v místním potoku. Povedlo se velmi.

A Malá Fatra potřetí, tentokrát její Lúčanská část. Ruda opět v pohodě s plnou ledničkou a rádiem radostně zůstal doma. Je konec června, teplo a předpověď stabilního počasí. Jirka, Venda Kovařík a já jako tradiční přechodníci. Nechali jsme auto na parkovišti u nádraží v Rajeckých Teplicích a na Fačkovské sedlo nás zavezl autobus. A pak už jen nahodit batoh na záda a vyšlapat na Reváň a ikonický nos Klaku.

Tady nás mile překvapilo moře upolínů, kvetoucích po celém vrcholu, které už měly být v tomto času odkvetlé. Nedalo se nefotit!

Po červené značce jsme pokračovali přes Rovnou a Ostrou skálu a dolů až na Vříčanské sedlo. Odtud vedla cesta zase do kopce, ale prodírali jsme se lesem podél ní, protože byla kvůli půl metru silně páchnoucího bahna naprosto neschůdná. Projeli tam kolem nás těžaři s harverstorem a pár dní předtím přšelo, naprosto nepochopitelná devastace, ta cesta nebude použitelná snad ani za 50 let. Naštěstí tak po půl kilometru v bahně uvázli, co si tam počali, už jsme se nedověděli.

Šlapali jsme dál po známém hřebenu přes vyhlídkové Skalky, Jankovou a Úplaz na sedlo pod Hnilickou Kyčerou, kde jsme se jako vždy utábořili. Měla jsem toho po krk, ušli jsme 16,5 km a hory doly. Holt stárnu a hlavně batoh na zádech se mi líbí čím dál míň. Noc pohodová a méd'ové na nás chuť nedostali.

Ráno mi kus pod vrcholem Hnilické Kyčery pomohl Jirka s batohem. Dohodli jsme se, že kluky nebudu zdržovat, sešla jsem klasicky ze sedla Majbíková do doliny a tady se mi podařilo stopnout auto s dřevaři, kteří mě zavezli až do Kuneradu. Nakoupila jsem rohlíky, salám a hlavně pivko pro kluky. Autobusem jsem dojela pro auto a vrátila se do Kuneradu, jak jsme byli dohodnutí. Hoši mezitím vyšli v úmorném vedru ještě těch 300 výškových metrů na Hornú lúku a seběhli k zámku Kunerad. Obložené housky a hlavně pivo neměly chybu, myslím že servis měli dokonalý. Cesta zpět v pohodě, až na to, že se mi posléze poněkud prodražila. Špatně jsem před Žilinou odbočila, najela jsem na dálnici (bez dálniční známky, tu jsem nekupovala, do Rajeckých nebyla třeba) a byla z toho pokuta 150 eur, ale zaplatila jsem hned, takže „jen“ 100 eur. Za ty peníze by byl nocleh někde v nóbl hotelu, ale noc pod hvězdami je stejně lepší.

A jsou tu letní prázdniny. Fanda byl tři týdny na skautském táboře, Věna se stejně jako loni zdokonaloval ve hře na housle v Praze na kurzu pod patronací Pavla Šporcla. Na závěrečný koncert jsem jela do Prahy i se Zdeňou a Evkou, v Anežském klášteře to byl opravdu zážitek.

Kluci byli v srpnu na střídačku s druhou babičkou na pár dní u nás, jen ty výlety s nimi jsou už fakt náročné, jejich fyzička mě docela ničila. U obou nejvíc bodovalo lanové centrum na Helfštýně, já jsem je aspoň ze země fotila. I Hani s Matým se ukázali, Maty přijel se svou milou a hezkou Vendy, což nás opravdu potěšilo.

Léto skoro pryč, a na pořádné lezení v Tatrách jsme se opět s Jirkou nějak nemohli domluvit. Odjeli jsme tedy s Rudou na pár dní do Jeseníků. Oblíbená chata Pavla ve Žďárském potoku byla naší základnou pro výlety pěšky i na kolech. Ruda si i zavysílal, zatímco já došla třeba ze Staré vsi až na Jelení studánku nebo si užila milovaný hřeben z Ovčárny na Skřítek. Chybu neměla ani společná cyklovyjíždka na Rabštejn, kde mlsnější z naší dvojice nemohl odolat obřimu borůvkovému knedlíku se spoustou zakysané smetany a másla – mňam!

V prvním zářijovém týdnu panovalo krásné počasí a konečně se podařily Tatry. Sehnala jsem dva noclehy na Teryho chatě, sice na zemi v jídelně, ale nakonec se to ukázalo jako lepší varianta než třeba nahoře na třípatrové posteli v pokoji. Cestou na Slovensko jsme podjížděli avizovanou zácpou u Strečna přes Zázrivou, ale moc jsme si nepomohli, i tam byly uzavírky. Z Hrebienku jsme vycházeli až ve čtyři odpoledne a další problém se vyskytl hned tady – spadlá a uzavřená cesta, museli jsme sejít kolem Bilíkovy chaty úplně dolů k vodopádům, takže hned skoro hodina navíc. U Zamkovského chaty bylo jasné, že vzhledem k mému zpomalujícímu se tempu půjdeme do tmy. Tady jsme potkali hodně starou paní v plandavých kalhotách, která se šourala dolů od Skalnatého plesa a nutně musela zatmět. Ještě ji zmíním později.

V Hangu hodný Jirka vždy odnesl svůj batoh a vrátil se pro ten můj. Takže se stmíváním jsme byli konečně na chatě. Po večeri jsme museli čekat do deseti hodin, pak nás personál poslal ven z jídelny, roztáhl po zemi matrace, rozdál na ně deky a mohli jsme konečně zalehnout. Bezva se spalo.

Rozhodli jsme se pro krásnou klasickou Cestu ke slunko na

Malý Ladový štít, je to Puškáš obtížnosti V. Oba jsme ji už lezli, já s Rudou před asi 25 lety a Jirka dokonce jako zimní výstup s Blankou Rydlovou, taky už dávno. Cestou na nástup vidíme před sebou dvojici, tápající, kde do stěny nalézt. Jirka je nasměroval a slovenští hoši volným tempem začali. My jsme lezli za nimi, ale po první délce se Jirka rozhodl, že je předlezeme, byli

opravdu pomalí. Při vybírání jednoho dobře držícího friendu ve druhé délce jsem se na laně zhoupala, naštěstí to byl svislý až převislý úsek, takže jsem se neodřela. Bylo vedro, měli jsme jen kraťasy a tričko. Jirka spolehlivě jistil, štandy byly

stejně jako u všech tatranských klasik vzorně zajištěné borháky. Lezli jsme docela svižně a za chvíli už Slováci nebylo vidět. Lezení bylo moc pěkné a vzdušné, a taky docela těžké. Podařilo se nám pár hezkých lezeckých fotek, a to i mým obyčejným mobilem.

Nahoře jsme posvačili, napili se a začal nepříjemný sestup, pro mě o to horší, že jsem si vzala téměř nové a málo rozchozené trekovky Salomony. Nejvíc mě tlačil levý palec, následně nehet slezl. (Pomaloučku dorůstá..). Po návratu na chatu jsme se osprchovali (!), prostě luxus, dobře pojedli a pak už jsme si jen v jídelně u dobrého jídla a pití povídali. Vzpomínali jsme na ty slovenské lezce, kde asi jsou – došli posléze za totální tmy a čekal je ještě sestup až do Smokovce a cesta autem na východní Slovensko domů. Uff. To taky byli jediní horolezci, které jsme v Tatrách potkali. Jinak tam byly jen tisíce polských turistů a minimum Slováků, jo ještě pár Němců. Tatry jsou prostě úplně polské. Sledovali jsme z vrcholu Malého Ladového štítu vrtulníkovou akcí naproti pod Pyšným štítem, zachraňovali Poláky, jak jsme se pak dověděli na chatě.

Ještě k té staré paní, co jsme ji den předtím viděli. Jak jsme si povídali s těmi dnešními slovenskými spolulezci, vykládali, že ji potkali nějakou dobu po nás. Byla to Maďarka, jeden z nich maďarsky uměl a tak se s ní domluvil. Otočili se a chvíli ji doprovázeli, ale pak zavolali Horskou službu, paní byla vyčerpaná. Už si nepamatuju, kolik říkali, že měla let, ale bylo to dost přes osmdesát...

A co nás pobavilo, když jsme se ukládali k druhému spaní na podlaze - my s Jirkou v jednom koutě, nějací mladí Slováci naproti nám. „Tu spime??? A prečo nie s tými babami?“ Ukazoval do třetího koutu. „Nechceli“. „Prečo nie?“ „Nechcel si sa umyť, preto...“ (Omlouvám se slovenštině.)

Další den jsme už lézt nešli, s cestou domů bychom nestíhali. Mým otláčeným prstům úplně stačil sestup na Hrebienok, viděla jsem všecky svaté. Odmítla jsem obcházení kolem vodopádů, spadlá cesta se dala přejít a opravdu divné, že ji za celou letní sezonu neopravili. Domů jsme jeli klasicky a pod Strečnem zácpa naštěstí nebyla. Zás mám na dlouho nač vzpomínat, Jirko, díky za trpělivost a pomoc. Stejně kdoví, jak dlouho ještě polezu, vzhledem k mým revmatickým rukám to přestává být bezpečné.

Doma zbyly jen tři dny na zabalení a v neděli jsme s Rudou odjížděli na týden do Rakouska, kde nás čekal apartmán v Tauplitz. Bohužel svatý Petr se na nás asi zlobil. Cesta autem v úmorném vedru, na večerní procházce jsme ještě viděli hory v celé kráse, ale další dva dny přšelo.

V úterý jsem to už nevydržela a v mrholení jsem vyjela na kole údolím kolem potoka Grimming na Gnanitzalm. Na hoře se silně (podle předpovědi) rozpršelo a na kole v mokrém oblečení bylo dost zima. Jediným slunečným dnem byla středa, Ruda měl naplánované vysílání z Lawinensteinu. Vyjeli jsme autem na Tauplitzalm a pohodově jsme na tento vyhlídkový vrchol ve výšce 1965 m vyšlapali. Ruda SOTA body hladce získal a posléze jsme se vyfotili u vrcholového kříže.

Rozhledy parádní, celé Totesgebirge i krásné vrcholy Dachsteinu. Bylo to vlastně smutné, loučili jsme se s horami, protože předpověď počasí na další dny byla jasná – trvalý déšť s výstrahou povodní. Domluvili jsme se, že hned ve čtvrtek odjedeme, a dobře jsme udělali. Cesta domů dost nepříjemná, pršelo nebo lilo celý den. No i takové mohou být hory.

Meteorologům předpověď povodní bohužel vyšla, tlaková níže Boris zdevastovala nejvíc povodí Opavy, opět to jako v roce 1997 odnesly obce Zátor, Brantice, Česká Ves, Karlovice, ale i města Krnov a Opava. Moc smutné. Kdyby stála přehrada Nové Heřmínovy, mohla být situace o mnoho lepší. Tak teď se této stavby prý konečně dočkáme. V Hranicích byla Bečva jen na padesátileté vodě, v Beskydech naštěstí tolik nepršelo. Až bude příště větší povodeň, taky nám bude chybět přehrada Skalička, o které se zatím jen dohaduje.

Podmáčená zem a následný silný vítr naklonily smrk, co jako poslední z původních asi dvaceti rostl třicet let vzadu za naším domem. Šikovný stromolezec Pavel Marejka nám jej pokácel a Oli a Pepík Hrabalovi moc pomohli s následnou likvidací větví – veliké díky. Ani jsme nemuseli žádat o povolení kácení na úřadu, příslušné paní jsem jen ukázala fotku a ona řekla, že je to havarijní stav a ať pak podáme oznámení.

Podzim utekl jako voda. Po deštích rostly hodně hříby, místy v lese nebylo kam šlápnout. S Rudou jsme zajeli na Kružberk, odjistil mě při lezení a i odsud jsme dovezli kupu hřibů.

Další akcí byl rodinný cyklovíkend ve Chřibech, opět dárek od dětí. Základnu jsme měli na chatě Chřibalka, kterou jsme zaplnili výborným jídlem a společným hraním a zpíváním, jak to máme rádi.

V sobotu jsme ve slunečném podzimním počasí ujeli spoustu kilometrů po pohodové cyklostezce kolem Baťova kanálu a ocenili jsme oběd a příjemné posezení v hospůdce u plavební komory Spytihněv. Rozloučili jsme se v neděli prohlídkou poutního chrámu na Velehradu, kde jsme někteří byli poprvé. Bylo nevlídně zamračeno, takže lidí minimum a o to větší dojem z tohoto místa jsme měli. Moc pěkný víkend!

A ještě jeden hezký zážitek byl dvoudenní výlet s Rudou na Pálavu. Zkombinovali jsme Rudovo vysílání s mým vzpomínáním na podzimní horolezecké srazy na Pálavě.

Prolezla jsem si skály kolem Martinky a prošla celý pálavský hřeben. Tuto túru jsme si s Rudou ještě další den zopakovali, stihl i vysílat z Děvína, nejvyššího kopce Pálavy.

Ještě zmíním tradiční horolezecký sraz v Bezuchově, program byl velmi pestrý a zajímavý jako vždy. Ale hlavní je, že se výprava z „Api potřetí“ vrátila v pořádku, i když opět bez vrcholu. Zabijačkové dobroty neměly chybu.

Moc pěkný byl i dvoudenní přechod Javorníků, Ruda vysílal a dělal pro mě podpůrnou skupinu.

Vysadil mě na Makovském průsmyku u partyzána a já jsem první den došla přes Lemešnou, Velký Javorník, Ztracenec a Malý Javorník na útulnou chatu Portáš, kde jsme měli objednaný nocleh.

Ráno jsem pokračovala přes Kohůtku, Papajské sedlo, Makytu a Valašskou Kyčeru na Hajdovy paseky ve Zděchově, kde mě Ruda po vysílání z Hrachovce v pořádku vyzvedl. Málo lidí, jen pár stezkařů a samozřejmě hříby. Máme nasušeno i zamrazeno, přijdou vhod.

Do výčtu událostí tohoto roku patří i ty smutné. V dubnu zemřel nejstarší člen rodu – strýc Vladá Čáp. Rozloučil se se mnou v březnu, aniž bych to věděla, moc milým telefonátem k mým narozeninám. Od května leze „svou direktku“ na nebeský Matterhorn Venca Prokeš Nikotin – snad mu v nebi dovolí jeho cigarety, co k němu neodmyslitelně patřily. A v červnu odešel Bohoušek Michálek, můj a Ladi Zamazala parťák z Mont Blancu, jistě tam nahoře zase sjíždí na milovaných lyžích nebeské svahy. Už jen vzpomínáme.

Nepsala jsem nic podrobného o našich vnoučatech, výčet jejich aktivit je veliký, to by bylo na dlouho. Tak jen letem světem – Matyho čeká maturita a přijímačky na výšku, běhání ho stále baví a s oblibou soupeří s tatínkem. Hanička vyhrává kdejaký závod, je v české reprezentaci orientačního běhu a letos byla úspěšná na mistrovství světa.

Fany je nejvíc aktivní na jízdárně a parkúr mu sluší, dalším zájmem je skauting a malování.

Véna pokračuje v houslích, začal studovat i hru na kontrabas, velmi dobře se orientuje v moderních technologiích a moc hezky fotí, dokonce excelentně vaří.

Benjamínek Vali je šikovná na všechno – výborně leze na lezeckých stěnách, hraje fotbal a taky ji baví malování.

Máme ze všech radost a nestačíme držet palce při všech jejich aktivitách a závodech.

Vnuci Fanda s Vénou nám a taky Oli s Pepíkem nachystali moc milé překvapení ve formě adventních kalendářů. V pytlíčcích jsme měli na každý den kromě dobrůtek ke kávě nějaký úkol – třeba složit hlavolamy, jít na výlet tam, kde to máme rádi, napsat, co máme na partnerovi nejradši, no a taky projít se v orosené trávě nebo ve sněhu bosky. Sníh bohužel nebyl, ale úkol jsme splnili. Vznikla tak naše letošní PF. Někteří se dotazovali, jestli nám na boty už nezbylo, ale vysvětlili jsme to.

Počet kocourů u nás zůstává na čísle tři. Chundelatému Bertíkovi bude letos devět let, mazlivý Foxík a vděčný nalezenec Kubík budou mít tři roky. Poněkud nám letos v zimě obsadili domácnost, nechtějí být moc venku a raději se rozvalují na křeslech nebo kobercích. Holt jsou chytrí, proč by mrzli.

Tak tohle jsou naše hlavní aktivity roku 2024. Zás tak málo jich není. Vydrží-li nám zdraví, budeme ve všemožném pohybu pokračovat i letos. Protože pohyb je život, jak říkal tatínek. Už jsem tuto jeho větu citovala, ale musím zas, je to pravda.

*Text Olga Klvaňová, foto Ruda Klvaňa a Jirka Hon.
Leden 2025*

PS.

Véna byl o vánočních prázdninách lyžovat ve Švýcarsku. Poslal mi sms: babi, pošleš mi seznam všech hor, na kterých jste byli? Napsala jsem asi patnáct kopců a ptala se, proč to chce. Prý se tam o tom baví. Za chvíli další sms od něj: A babi, na K2 jsi byla?